

Gusten

August Strindberg

Hemsöborna

Bild nr
3608

Tid
Början 1900-talet

Kategori / Plats
Persongalleriet

Motiv
Albert Berg "Gusten".

Bildbeskrivning

Jarl Bergs kusins son Albert Berg (1850-1928) från Kymendö. Tack vare August Strindberg blev han en känd romanfigur under namnet "Gusten". Liksom sin romanfigur hade Albert kortklippt rött hår. När hans mor Susanna Elisabeth Berg (Madam Flod) dog 1876 hamnade hennes man Jonas Eriksson (Carlsson) i undantagsstugan, ty det var Albert som fick överta större delen av gården.

När Albert 1912 intervjuades om boken Hemsöborna och om likheterna med verkligheten så sa han: "Gården är ju noggrant beskriven och personerna också, fast med andra namn. Se, gumman Flod, det var min mor det, och Carlsson var min styvfar. Och jag ska föreställa den han kallar Gusten. Men se, den där historien om begravningen, det är en evig lögn".

Kymendö finns fortfarande kvar i släktens ägo. Det är Alberts barnbarnsbarn som driver de olika verksamheterna där.

Text och bild delgivna av Jan Ulvås. Jarl Berg var Jan Ulvås morfar.

Lite mer om Strindbergs Hemsöborna

Christina Lindström skriver. Min mammas farmor var pigan Clara i Hemsöborna. Hennes födelsenamn var Klara Amalia Södergran. Hon födde en son den 25 maj 1873 som döptes den 31 maj i Ornö församling när Klara fortfarande är kvar på Kymendö. Sonen fick namnet Johan Albert. Enligt Klara var Gusten far till barnet. Barnet lämnades till Stockholms barnhus och dog där den 21 februari 1874. Klara flyttade så småningom till Ängskär där hon levde med sin make Viktor och sina två barn. Ängskär och öar runtomkring finns fortfarande kvar i slkten.

Albert Berg "Gusten"
från Kymendö år 1916.

Jan Ulvås skriver:

Men även Susanna Elisabeth Berg (Madam Flod) och hennes första man Carl Anders är värda några ord. Carl Anders var son till Gabriel Pehrsson Berg, bonde och ägare till Kymendö och hans hustru Anna Sophia Damgren. 1829 dör hustrun i vattsot, bara 33 år gammal. Tre år senare dör Gabriel själv i gallfeber, 41 år gammal. Då är Carl Anders bara 13 år gammal.

...Efter faderns död tjänar Carl Anders i sex år hos sin faster som bor på Fjärdlång. Först 1839, då han är myndig, får Carl Anders överta hemmanet Kymendö.

Samma år gifter han sig med Susanna Elisabeth Sundgren, som är piga från Ornö. Hon är fem år äldre än Carl Anders.

Varken Carl Anders eller Susanna Elisabeth är skrivkunniga. Alla handlingar, som köpehandlingar, arrendekontrakt, testamenten m m är undertecknade "med hand på penna" eller signerade med deras bomärken.

När Carl Anders "uppnått en ålder af 39 år", dör han efter "14 veckors ofta ganska plågsamt lidande i scharlakansfeber. Han var en enkel, saktmodig och hjälpsam menska" skriver Ornös kapellpredikant i griftetalet 1858.

Fem månader senare dör dottern Christina i samma sjukdom, efter 14 dagars feber, endast 17 år gammal. "Hennes korta levnadstid har förflutit i det kära fädernehemmet under ömma föräldrars vård och tillsyn. Hon artade sig som barn och ungdom väl, hon gick sin förelagda väg stilla och blev i alla goda föresatser ytterligare stärkt då hon blev delaktig av Jesu Nådamåltid", säger kapellpredikanten vid begravningen när han vänder sig till "en hårdt prövad, djupt sörjande moder, som ånyo sett sig af döden beröfvad en av sina käraste, en älskad dotter". Susanna Elisabeth stod nu ensam med sin nioårige son Albert.

Åtta år efter Carl Anders död kommer den 30-årige drängen Jonas Eriksson till Kymendö (med ett höganäskrus i en svångrem om halsen enligt Strindberg) och redan ett halvt år senare gifter han sig med Susanna Elisabeth. Som därefter heter Susanna Elisabeth Berg Eriksson.

Faktaunderlag från boken "Kymendö – Strindbergs Hemsö", av Karin Lindeberg och Britt-Marie Utter Wahlström.